

Sygn. akt *I ACa 426/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w (...)I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Mariola Głowacka /spr./

Sędziowie: SA Ewa Staniszevska

SO del. Maciej Rozpędowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Ewa Gadomska

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2019 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa (...)we W.

przeciwko **K. J.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 8 lutego 2018 r. sygn. akt XII C 477/17

1. oddala apelację;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 4050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Ewa Staniszevska Mariola Głowacka Maciej Rozpędowski

UZASADNIENIE

Powód (...) we W. pozwem skierowanym przeciwko K. J. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i orzeczenie, aby pozwana zapłaciła na jego rzecz kwotę 164.385 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrot kosztów procesu w tym kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, opłaty sądowej od pozwu oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym w (...) w dniu 15 lutego 2017r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu. Od powyższego nakazu sprzeciw złożyła pozwana K. J. wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Powód pismem z dnia 8 grudnia 2017r. cofnął pozew w zakresie kwoty 88.045,83 zł zrzekając się roszczenia. Sąd Okręgowy w (...)postanowieniem z dnia 14 grudnia 2017r. umorzył

postępowanie co do kwoty 88.045,83 zł. Roszczenie objęte pozwem ostatecznie zostało sprecyzowane na kwotę 76.339,17 zł obejmującą:

- 56.642,16 zł tytułem pozostałego do spłaty kredytu,

- 5.710,28 zł tytułem odsetek umownych naliczonych przez wierzyciela pierwotnego do dnia zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności,

- 13.986,73 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych przez powoda od kwoty należności głównej po dniu zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności do dnia poprzedzającego dzień złożenia pozwu.

Sąd Okręgowy w (...) wyrokiem z dnia 8 lutego 2018r. oddalił powództwo co do kwoty 76.339,17 zł nie objętej umorzeniem postępowania postanowieniem z dnia 14 grudnia 2017r., kosztami procesu obciążył w całości powoda szczegółowe rozliczenie tych kosztów pozostawiając referendarzowi sądowemu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 28 stycznia 2008r. pozwana zawarła z Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w K. umowę kredytu hipotecznego nr (...) na mocy której Bank udzielił pozwanej kredytu w kwocie 104.665,59 zł indeksowanego kursem franka szwajcarskiego. Kwota udostępnionych środków w dniu ich wypłaty została przeliczona na walutę obcą – franka szwajcarskiego i na dzień sporządzenia umowy równowartość kredytu wyrażona w walucie obcej stanowiła kwotę 47.445,87 CHF. Zgodnie z § 1 ust. 2 w/w umowy spłata kredytu miała nastąpić w 360 miesięcznych ratach. Stosownie do § 3 ust. 1 umowy zabezpieczeniem spłaty kredytu była hipoteka kaucyjna na rzecz Banku w złotych polskich do kwoty stanowiącej 170% kwoty kredytu na nieruchomości położonej w P. Osiedle (...) III (...) oznaczonej w księdze wieczystej numerem (...)/. W dniu 28 stycznia 2008r. pozwana oświadczyła, że w zakresie zaspokojenia wszelkich wierzytelności wynikających z w/w umowy kredytu hipotecznego poddaje się egzekucji do kwoty 209.331,18 zł na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. W oświadczeniu wskazano, że w przypadku wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego kwota zadłużenia kredytobiorcy (pозwanej) w złotych polskich zostanie ustalona według kursu sprzedaży waluty do której jest indeksowany kredyt, podanego w bankowej tabeli kursów walut dla kredytów dewizowych i indeksowanych kursem walut obcych, ogłoszonego przez Bank w następnym dniu roboczym po upływie terminu wypowiedzenia lub rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym. W dniu 28 stycznia 2018r. pozwana oświadczyła, że wyraża zgodę na przeniesienie przez Bank wierzytelności z tytułu w/w umowy kredytu oraz innych wierzytelności wynikających z umów stanowiących prawne zabezpieczenie kredytu na towarzystwo funduszy inwestycyjnych prowadzące fundusz sekurytyzacyjny albo na fundusz sekurytyzacyjny działające na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 maja 2004r. o funduszach inwestycyjnych, albo na podmiot emisyjny w rozumieniu art. 92a ust. 3 ustawy Prawo Bankowe oraz udzieliła Bankowi pełnomocnictwa do złożenia w jej imieniu oświadczenia o poddaniu się egzekucji na rzecz takiego funduszu w przypadku, gdyby nabył on wierzytelność wynikającą z przedmiotowej umowy kredytu. W dniu 25 lipca 2008r. strony zawarły aneks nr (...) do przedmiotowej umowy kredytu na skutek którego kwota należności głównej zwiększona została do kwoty 172.304,50 zł indeksowanego kursem (...). W dniu 30 lipca 2009r. strony zawarły porozumienie do przedmiotowej umowy kredytu na podstawie którego Bank udzielił pozwanej karencji w spłacie kapitału oraz odsetek ustawowych na okres dwóch miesięcy począwszy od dnia 1 lipca 2009r.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że z uwagi na to, iż pozwana nie wywiązywała się z postanowień przedmiotowej umowy kredytu pismem z dnia 13 kwietnia 2010r. (...) Bank Spółka Akcyjna dokonał wypowiedzenia przedmiotowej umowy kredytu w całości. W dniu 18 marca 2011r. Bank wystawił Bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) stwierdzając, że w jego księgach figuruje wymagalne zadłużenie pozwanej z tytułu przedmiotowej umowy kredytu. Wskazano, że w związku z brakiem spłaty zobowiązań określonych umową kredytu zadłużenie na dzień 18 marca 2011r. wynosi 309.904,91 zł, a na wymagalne zadłużenie składają się następujące kwoty:

- 261.738,59 zł tytułem należności głównej (niespłaconego kapitału),

- 5.710,28 zł tytułem odsetek umownych za okres korzystania z kapitału w wysokości 11,40% od dnia 1 września 2009r. do 25 maja 2010r.,

- 42.361,83 zł tytułem odsetek za opóźnienie naliczonych od kwoty niespłaconego kapitału w wysokości 20% od dnia 1 kwietnia 2010r. do 18 marca 2011r.,

- 94,21 zł tytułem opłat i innych prowizji.

W punkcie II Bankowego tytułu egzekucyjnego wskazano, że od kwoty należności głównej (niespłaconego kapitału) od dnia 19 marca 2011r. do dnia zapłaty naliczane są dalsze należne odsetki według stopy procentowej określonej zarządzeniem Prezesa Zarządu Banku w sprawie podwyższonego oprocentowania z tytułu opóźnienia spłaty kredytów i pożyczek, która to stopa na dzień sporządzenia Bankowego tytułu egzekucyjnego wynosi 20 % w stosunku rocznym, a od kwoty odsetek umownych za okres korzystania z kapitału w wysokości 11, 40% od dnia 1 września 2009r. do dnia 25 maja 2010r. za okres od dnia 19 marca 2011r. liczone są dalsze odsetki ustawowe.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że referendarz sądowy Sądu Rejonowego (...) w P. postanowieniem z dnia 19 maja 2011r. sygn. akt (...) nadał klauzulę wykonalności na w/w Bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 18 marca 2011r. z którego wynika wymagalne roszczenie Banku wobec pozwanej z tytułu umowy kredytu na kwotę 209.331,18 zł oraz oddalił wniosek Banku w pozostałym zakresie. Bank w dniu 11 sierpnia 2011r. złożył do Komornika Sądowego przy (...) w P. P. B. wniosek wszczęcie postępowania egzekucyjnego, załączając tytuł wykonawczy tj. opatrzony w klauzulę wykonalności Bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 18 marca 2011r. Złożenie tego wniosku skutkowało wszczęciem oraz prowadzeniem przeciwko pozwanej postępowania egzekucyjnego pod sygn. akt (...). Komornik Sądowy pismem z dnia 30 sierpnia 2011r. zawiadomił pozwaną o wszczęciu egzekucji z nieruchomości z wniosku Banku. W tym samym dniu Komornik Sądowy dokonał zajęcia lokalu mieszkalnego pozwanej położonego w P. na Osiedlu (...) III S., dla którego (...) w P. prowadzi księgę wieczystą oznaczoną numerem KW (...). W trakcie trwania tegoż postępowania egzekucyjnego pozwana spłaciła zadłużenie wynikające z Bankowego tytułu egzekucyjnego. Bank w związku z powyższym pismem z dnia 20 sierpnia 2012r. skierował do Komornika Sądowego oraz do Sądu Rejonowego (...) w P. wniosek o zawieszenie egzekucji w całości oraz odwołanie drugiej licytacji z nieruchomości. Tego samego dnia - pomimo w/w wniosku Banku - odbyła się druga licytacja z nieruchomości pozwanej i postanowieniem z dnia 20 sierpnia 2012r. Sąd Rejonowy (...) w P. udzielił przybicia nabycia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu pozwanej położonego w P. na Osiedlu (...) III S. na rzecz P. C. oraz M. C.. Jednocześnie postanowieniem z dnia 20 sierpnia 2012r. Komornik sądowy zawiesił postępowanie egzekucyjne w sprawie. Postanowieniem z dnia 2 stycznia 2013r. na wniosek Banku, na podstawie art. 825 k.p.c., Komornik sądowy P. B. umorzył postępowanie egzekucyjne (...)co do kwoty 200.000 zł. Sąd Rejonowy (...) w P. postanowieniem z dnia 31 lipca 2013r. stwierdził wygaśnięcie skutków przybicia spółdzielczego własnościowego prawa do w/w lokalu mieszkalnego pozwanej udzielonego na rzecz P. i M. C., stwierdził utratę rękojmi wpłaconej przez licytantów oraz odjął im zarząd spółdzielczym własnościowym prawem do lokalu i zarządcą ponownie ustanowił pozwaną. W zawiadomieniu z dnia 6 września 2013r. Komornik sądowy poinformował, że postępowanie egzekucyjne z wniosku Banku przeciwko pozwanej zostało umorzone z mocy prawa na podstawie art. 823 k.p.c. w dniu 24 sierpnia 2013r. W dniu 24 kwietnia 2014r. Komornik sądowy stwierdził, że w przedmiotowym postępowaniu egzekucyjnym (...) wierzycielowi (Bankowi) została przekazana kwota 5.096,43 zł.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 31 marca 2014r. (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zawarł z powodem umowę sprzedaży wierzytelności nr (...) na mocy której Bank sprzedał na rzecz powoda portfel wierzytelności obejmujący wszystkie wierzytelności wraz z zabezpieczeniami (z wyjątkiem praw z weksli w przypadkach, gdy zabezpieczenie wekslowe ustało), jak również wszelkie inne prawa z wierzytelnościami i zabezpieczeniami związane w tym w szczególności roszczenia o zaległe odsetki, koszty i prowizje. W dniu 22 kwietnia 2014r. Bank oraz powód zawarły aneks do w/w umowy sprzedaży wierzytelności aktualizujący stan wierzytelności na dzień 31 marca 2014r. W załączniku do powyższego aneksu znalazła się wierzytelność Banku wobec pozwanej wynikająca z umowy kredytu hipotecznego z dnia 28 stycznia 2008r. nr (...).

Sąd pierwszej instancji ustalił, że Sąd Rejonowy (...)– (...) w P. postanowieniem z dnia 7 maja 2015r. przysądził spółdzielcze własnościowe prawo do w/w lokalu mieszkalnego pozwanej na rzecz W. K. za cenę 221. 000 zł. Postanowienie to uprawomocniło się w dniu 20 listopada 2015r. Na skutek tego zdarzenia wpis Banku jako wierzyciela hipotecznego w księdze wieczystej (...) został wykreślony.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 21 grudnia 2016r. sygn. akt (...) pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy stanowiący w/w Bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 18 marca 2011r. nr (...) wystawiony przez Bank, któremu Sąd Rejonowy (...) w P. nadał klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 19 maja 2011r. sygn. akt (...). Powód pismem z dnia 26 sierpnia 2016r. wezwał pozwaną do dobrowolnej spłaty zadłużenia wynikającego z umowy kredytu w kwocie 163.134 zł do dnia 2 września 2016r. pod rygorem przekazania sprawy na drogę postępowania sądowego.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wskazał, że powód legitymację czynną do występowania w niniejszym procesie wywodził z zawartej w dniu 31 marca 2014r. z (...) Bank Spółką Akcyjną z siedzibą w K. (obecnie (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W.) umowy sprzedaży wierzytelności na mocy której nabył wierzytelność wraz z jej wszelkimi zabezpieczeniami oraz roszczeniami o odsetki, koszty i prowizje wynikającą z umowy kredytowej z dnia 28 stycznia 2008r. nr (...), przysługującą temu Bankowi względem pozwanej. Pozwana zakwestionowała roszczenie powoda jako nabywcy przedmiotowej wierzytelności zarówno co do zasady jak i wysokości. Dążąc do uwolnienia się od odpowiedzialności przed zasądzeniem żądanych przez nabywcę wierzytelności kwot podniosła, że roszczenie powoda zostało w całości zaspokojone, gdyż w trakcie postępowania egzekucyjnego prowadzonego pod sygnaturą (...)spłaciła zadłużenie wynikające z Bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 18 marca 2011r. opatrzonego klauzulą wykonalności z dnia 19 marca 2011r. Pozwana wskazała nadto, że wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 21 grudnia 2016r. sygn. akt (...) w/w tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności, podniosła również zarzut przedawnienia w szczególności co do roszczenia nieobjętego w/w Bankowym tytułem egzekucyjnym, a z ostrożności procesowej również i co do całości żądania powoda. Ostatecznie spór pomiędzy stronami dotyczył kwoty w wysokości 76.339,17 zł, która nie była objęta Bankowym tytułem egzekucyjnym.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z art. 509 § 1 i 2 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Stosownie do art. 510 k.c. umowa sprzedaży, zamiany, darowizny lub inna umowa zobowiązująca do przeniesienia wierzytelności przenosi wierzytelność na nabywcę, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej albo, że strony inaczej postanowiły. W myśl art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej trzy lata. Roszczenia banku udzielającego kredytu w stosunku do kredytobiorcy – osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej są zawsze roszczeniami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej, stąd termin przedawnienia roszczenia wynosi trzy lata. Powyższe stanowisko znajduje aprobatę w ugruntowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2003r. (...). Najpóźniej wraz z należnością główną ulegają przedawnieniu odsetki za opóźnienie (vide: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2005r. (...))

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że stosownie do art. 123 k.c. bieg przedawnienia przerywa się:

- 1) przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia;
- 2) przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje;

3) przez wszczęcie mediacji.

Sąd Okręgowy wskazał, że spór pomiędzy stronami ostatecznie toczył się wokół zasadzenia na rzecz powoda kwot wynikających z przedmiotowej umowy kredytu, ale nieobjętych tytułem wykonawczym tj. Bankowym tytułem egzekucyjnym z dnia 18 marca 2011r., któremu Sąd Rejonowy (...) w P. postanowieniem z dnia 19 maja 2011r. sygn. akt (...) nadał klauzulę wykonalności. Badając więc kiedy nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia Sąd brał pod uwagę jedynie wszelkie czynności, które nie były dokonywane na podstawie tegoż tytułu wykonawczego. Skutki przerwy biegu przedawnienia wywołanej przez zbywcę wierzytelności odnoszą się co do zasady także do cesjonariusza. Nabywa on wierzytelność w takim kształcie w jakim przysługiwała ona zbywcy, także pod względem „stanu” jej przedawnienia. W konsekwencji, jeżeli bieg terminu przedawnienia uległ przerwaniu, cesjonariusz - wstępując w tę samą sytuację, w której w chwili zbycia wierzytelności pozostawał cedent - zostaje objęty skutkami tej przerwy. Innymi słowy zgodnie z ogólnym założeniem fakt zbycia wierzytelności pozostaje z zasady bez wpływu na bieg terminów przedawnienia oraz skutki zdarzeń kształtujących ten bieg, które nastąpiły przed dokonaniem cesji. Reguły te nie mają zastosowania do przerwy biegu przedawnienia, która została spowodowana dochodzeniem roszczenia na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. W razie cesji wierzytelności przerwa biegu przedawnienia wywołana złożeniem wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu lub wniosku o wszczęcie egzekucji na podstawie bankowego tytułu wykonawczego zachowa swój skutek wyłącznie wobec tych cesjonariuszy, którzy sami mogliby posłużyć się bankowym tytułem egzekucyjnym. W pozostałych sytuacjach przerwę biegu przedawnienia uznaje się za niebyłą - bieg zaś terminu przedawnienia w stosunku do nabywcy wierzytelności określa się na zasadach ogólnych (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2014r.(...) (...) uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016r. (...)postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2016r. (...)) Ostatnią czynnością dokonaną przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia wierzytelności nieobjętej Bankowym tytułem egzekucyjnym było oddalenie postanowieniem z dnia 19 maja 2011r. wniosku pierwotnego wierzyciela (banku) o nadanie klauzuli wykonalności Bankowemu tytułowi egzekucyjnemu co do kwoty 100.573,73 zł. Była to bowiem ostatnia czynność dokonana przez sądem i dotycząca kwoty nieobjętej Bankowym tytułem egzekucyjnym. W tym stanie rzeczy Sąd przyjął więc, że roszczenie Banku nieobjęte w/w Bankowym tytułem egzekucyjnym stało się wymagalne najdalej w dniu nadania klauzuli wykonalności temu Bankowemu tytułowi egzekucyjnemu oraz oddaleniu wniosku Banku o nadaniu klauzuli wykonalności w pozostałym zakresie. Wszelkie inne czynności, które były dokonywane przez wierzyciela pierwotnego po tym zdarzeniu były dokonywane przez pierwotnego wierzyciela na podstawie przedmiotowego Bankowego tytułu egzekucyjnego. Stąd zarówno złożenie do komornika sądowego przez wierzyciela pierwotnego wniosku z dnia 11 sierpnia 2011r. oraz umorzenie postępowania egzekucyjnego(...)postanowieniem komornika sądowego z dnia 2 stycznia 2013r. nie mają znaczenia dla ustalenia przerwy biegu przedawnienia, gdyż nie dotyczyły roszczeń powoda, których ostatecznie po doprecyzowaniu dochodził w niniejszym postępowaniu. Abstrahując od powyższego Sąd wskazał, że powyższe zdarzenia również nie miałyby znaczenia dla przerwania biegu przedawnienia w przypadku dochodzenia przez powoda roszczeń na podstawie samego Bankowego tytułu egzekucyjnego, gdyż nabywca wierzytelności nie będący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Przerwanie biegu przedawnienia na skutek wszczęcia postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności jest związane tylko z podmiotami uczestniczącymi w tym postępowaniu i na podstawie tego tytułu w granicach ukształtowanych klauzulą wykonalności (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2017r. (...)). W konsekwencji Sąd uznał, że powód nie będący bankiem nie może powoływać się na przerwanie biegu przedawnienia w postaci czynności dokonanych przez pierwotnego wierzyciela na podstawie bankowego tytułu wykonawczego. Powyższe uznanie skutkowało przyjęciem, że roszczenie dochodzone w niniejszej sprawie uległo przedawnieniu, gdyż pozew został wniesiony w dniu 13 lutego 2017r. Mając na względzie, że długość okresu przedawnienia wynosi 3 lata, a przerwanie tegoż biegu nastąpiło w dniu 19 maja 2011r. Sąd uznał, że koniec biegu roszczenia powoda nastąpił w dniu 19 maja 2014r.

Sąd pierwszej instancji dodatkowo wskazał, że wariantowo za moment przerwania biegu przedawnienia można również uznać wypowiedzenie przedmiotowej umowy kredytu. Pierwotny wierzyciel dokonał wypowiedzenia umowy kredytu w dniu 13 kwietnia 2010r., skutkiem czego po upływie 30-dniowego okresu wypowiedzenia zobowiązanie stało się wymagalne. Powód nie przedłożył jednakże do akt sprawy potwierdzenia doręczenia tegoż wypowiedzenia pozwanej. Mając jednakże na uwadze datę pisma zawierającego powyższe wypowiedzenia, określony w niej okres wypowiedzenia, a także wynikający z Bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 18 marca 2011r. moment od którego pierwotny wierzyciel naliczał odsetki umowne, Sąd przyjął, że wypowiedzenie umowy kredytu hipotecznego nastąpiło najdalej w dniu 31 maja 2010r. Wobec powyższego również i w tym przypadku roszczenie powoda uległo przedawnieniu, gdyż bieg terminu przedawnienia nastąpił w dniu 31 maja 2013r.

Sąd Okręgowy wskazał także, że powód nie może doszukiwać się podstawy swojego roszczenia w odpowiedzialności pozwanej jako dłużnika hipotecznego pierwotnego wierzyciela. Rację ma powód powołując się na przepis art. 77 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o księgach wieczystych i hipotece, który statuuje że przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przywołana regulacja wprowadza ogólną zasadę, że przedawnienie wierzytelności hipotecznej nie wpływa na uprawnienie wierzyciela hipotecznego dotyczącego dochodzenia zaspokojenia z przedmiotu hipoteki, pociąga za sobą jedynie skutki w sferze obligacyjnej. Jednocześnie zgodnie z art. 79 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o księgach wieczystych i hipotece wierzytelność zabezpieczona hipoteką może zostać przeniesiona jedynie wraz z zabezpieczającą ją hipoteką. Wierzytelność hipoteczna nie może być przeniesiona bez hipoteki, hipoteka zaś nie może być przeniesiona bez wierzytelności, którą zabezpiecza. Umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 31 marca 2014r. przewidywała, że wraz z nabytymi wierzytelnościami pierwotny wierzyciel przeniósł na powoda wszelkie ich zabezpieczenia w tym hipoteki. Wraz z prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P. z dnia 7 maja 2015r. o przysądzeniu spółdzielczego własnościowego prawa do położonego w P. na Osiedlu (...) III S. lokalu mieszkalnego pozwanej na rzecz W. K., zgodnie z art. 1000 § 1 k.p.c., wszelkie prawa w tym również hipoteka ciążąca na nieruchomości wygasły. Powód twierdzi, że poprzez niniejsze postępowanie może uzyskać tytuł wykonawczy, który pozwoliłby mu zaspokoić się z sumy zlicytowanego w/w lokalu mieszkalnego, a przysługujące mu należności zostałyby pozostawione na rachunku depozytowym Ministra Finansów. Umowa sprzedaży wierzytelności została zawarta w dniu 31 marca 2014r., przysądzenie własności w/w lokalu mieszkalnego nastąpiło na mocy postanowienia z dnia 7 maja 2015r. Przez ponad rok czasu powód jako nabywca przedmiotowej wierzytelności hipotecznej mógł wystąpić do Sądu Rejonowego prowadzącego księgę wieczystą tegoż lokalu z wnioskiem o wpis powoda do księgi wieczystej jako nowego wierzyciela hipotecznego. W tej sytuacji Sąd będąc związany art. 1000 k.p.c. oraz fundamentalną zasadą prawa rzeczowego tj. zasadą rękoi wiary publicznej ksiąg wieczystych nie mógł uwzględnić żądań powoda na podstawie powyższych twierdzeń. W konsekwencji dysponując księgą wieczystą przedmiotowego lokalu mieszkalnego w której nie istnieje żaden wpis o hipotece nie można uznać, że powód jest wierzycielem hipotecznym pozwanej.

Sąd Okręgowy o kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 § 1-3 k.p.c. (zasada odpowiedzialności za wynik procesu). Wobec uznania powoda za przegrywającego proces Sąd obciążył go kosztami procesu i stosownie do art. 108 § 1 k.p.c. pozostawił ich szczegółowe rozliczenie referendarzowi sądowemu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód Prokura Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. zaskarżając wyrok w całości. Powód zarzucił naruszenie:

1) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, rozumianego jako całokształt twierdzeń, żądań i wniosków stron oraz wszystkich zebranych w sprawie dowodów, a przede wszystkim przedłożonej umowy kredytu hipotecznego oraz odpisu zupełnego księgi wieczystej nr (...) wskutek czego pominięcie okoliczności, że strona powodowa pomimo faktu sprzedaży w/w nieruchomości nadal jest wierzycielem hipotecznym, który ma prawo do zaspokojenia z ceny uzyskanej ze sprzedaży w/w nieruchomości;

2) art. 77 i art. 104 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu obowiązującym przed dniem 20 lutego 2011r. poprzez ich niezastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy i przyjęcie, że podniesiony zarzut przedawnienia jest skuteczny co do całości roszczeń strony powodowej;

3) art. 1000 § 1 k.p.c. w zw. z art. 1036 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy i przyjęcie, że podstawą oddalenia powództwa jest wykreślenie hipoteki w dziale IV nr KW (...) na rzecz strony powodowej oraz pominięcie, iż w momencie wykreślenia hipoteki strona powodowa jako wierzyciel hipoteczny uzyskała prawa do zaspokojenia się z kwot uzyskanych w toku egzekucji, bowiem realizacja uprawnień wierzyciela hipotecznego w postaci uzyskania zaspokojenia ze środków zgromadzonych na rachunku depozytowym Ministra Finansów odbywać się będzie w ramach postępowania egzekucyjnego z obciążonej hipotekami nieruchomości.

Powód wskazując na powyższe zarzuty wniósł o zmianę wyroku Sądu Okręgowego poprzez zasądzenie na rzecz strony powodowej od pozwanej kwoty 76.399,17 zł z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność pozwanej ograniczona jest do spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu – nieruchomości położonej w P., dla której Sąd Rejonowy w Poznaniu V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) do wysokości ustanowionej na rzecz powoda na tejsze nieruchomości hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 292.917,65 zł, a także zasądzenie na rzecz strony powodowej od pozwanej zwrot kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa. Powód wniósł także o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej zwrot kosztów postępowania wywołanego wniesieniem apelacji w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Pozwana K. J. na rozprawie apelacyjnej w dniu 30 stycznia 2019r. wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrot kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Skarżący na etapie postępowania apelacyjnego nie kwestionował braku odpowiedzialności osobistej pozwanej, zarzucając wyłącznie istnienie odpowiedzialności rzeczowej.

Art. 67 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o księgach wieczystych i hipotece (j.t. Dz. U. z 2001r. Nr 124, poz. 1361 ze zm.) stanowi, że do powstania hipoteki niezbędny jest wpis w księdze wieczystej. Nie wystarczy samo oświadczenia o ustanowieniu hipoteki (art. 245 k.c.), ale konieczne jest ujawnienie hipoteki w księdze wieczystej. Wpis hipoteki ma charakter konstytutywny, hipoteka powstaje dopiero po ujawnieniu jej w księdze wieczystej z mocą wsteczną od chwili złożenia wniosku. Wyjątek dotyczy hipoteki ustawowej, której wpis w księdze wieczystej ma tylko charakter deklaratoryjny, kiedy wierzyciel, któremu przysługuje roszczenie przeciwko nabywcy, nabywa z mocy samego prawa hipotekę na sprzedanej nieruchomości. Jednakże niniejsza sprawa nie dotyczyła hipoteki ustawowej. Ujawnienie hipoteki w księdze wieczystej lub zbiorze dokumentów następuje na wniosek wierzyciela. Hipoteka powstaje z chwilą dokonania wpisu w księdze, chociażby wpis nie był jeszcze prawomocny. Jak wynika z treści art. 626² § 5 k.p.c. wniosek o wpis może złożyć właściciel nieruchomości, użytkownik wieczysty, osoba, na której rzecz wpis ma nastąpić, albo wierzyciel, jeżeli przysługuje mu prawo, które może być wpisane w księdze wieczystej. Zatem legitymacja czynna do złożenia wniosku o wpis hipoteki ustanawianej na nieruchomości przysługuje jej właścicielowi i wierzycielowi hipotecznemu. Jeżeli hipoteka kreowana jest na prawie użytkownika wieczystego, wniosek o jej wpis może złożyć użytkownik wieczysty lub wierzyciel. W sytuacji obciążenia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, legitymacja czynna w omawianym zakresie przysługuje uprawnionemu z tytułu tego prawa spółdzielczego i wierzycielowi hipotecznemu. Przy ustanawianiu hipoteki na wierzytelności hipotecznej, wniosek o wpis hipoteki może złożyć wierzyciel hipoteczny lub wierzyciel.

Zgodnie z art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnień wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej, z wyjątkiem

roszczenia o świadczenia uboczne. We wnioskach apelacji powód zarzucił naruszenie przez Sąd pierwszej instancji art. 104 tej ustawy poprzez jego niezastosowanie, jednak w żaden sposób zarzutu tego nie uzasadnił. W oparciu o treść księgi wieczystej Nr (...) nie sposób uznać powoda za wierzyciela hipotecznego, gdyż zarówno w chwili wniesienia pozwu, w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji jak i w toku postępowania apelacyjnego nie był on ujawniony w tej księdze wieczystej jako wierzyciel hipoteczny. Ze stanu tej księgi na dzień 30 stycznia 2019r. godz. 08:42, a więc na dzień wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu, w dziale IV - Hipoteka w tej księdze nie odnotowano, że powód jest wierzycielem hipotecznym. Brak jest także adnotacji o złożeniu w ogóle przez powoda wniosku o wpis hipoteki kaucyjnej. Mając na uwadze powyższe zarzuty powoda co do naruszenia przez Sąd pierwsze instancji art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 77 i art. 104 ustawy o księgach wieczystych i hipotece uznać należy za nieuzasadnione.

Nietrafny jest także zarzut powoda wskazujący na naruszenie przez Sąd Okręgowy art. 1000 § 1 k.p.c. w zw. z art. 1036 k.p.c. oraz art. 65 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Sąd pierwszej instancji słusznie w niniejszej sprawie nie zastosował art. 65 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Przepis ten wskazuje, że wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości, na skutek uprzedniego zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego poprzez obciążenie nieruchomości prawem. Artykuł ten definiuje jednocześnie instytucję hipoteki. Z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności wygasają wszelkie prawa i skutki ujawnienia praw i roszczeń osobistych ciężące na nieruchomości, a na miejsce tych praw powstaje prawo do zaspokojenia z ceny nabycia z pierwszeństwem przewidzianym w przepisach o podziale ceny uzyskanej z egzekucji. Niemniej jednak dla uznania powoda za uprawnionego do zaspokojenia się w rozumieniu art. 1000 § 1 k.p.c. niezbędne jest występowanie przez niego w przedmiotowej sprawie jako wierzyciela hipotecznego. W tym zakresie aktualna pozostaje argumentacja wyrażona wyżej przez Sąd w zakresie pozostałych zarzutów apelacji, polegająca na uznaniu, że powód z uwagi na brak wpisu w księdze wieczystej dotyczącego ustanowienia hipoteki nie jest wierzycielem hipotecznym. Art. 67 ustawy o księgach wieczystych i hipotece wyklucza możliwość przyjęcia, że prawo zaspokojenia się z ceny nabycia winno być traktowane na równi z wierzytelnością hipoteczną ujawnioną w księdze wieczystej. Co więcej przepis ten wskazując że do powstania hipoteki niezbędny jest wpis w księdze wieczystej.

Z art. 1000 § 1 k.p.c. wynika ogólna zasada, że z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności wygasają wszelkie prawa obciążające nieruchomość np. służebność gruntowa, osobista, hipoteka (vide: Tadeusz Erciński, Henryk Pietrzkowski Komentarz do art. 1000 kodeksu postępowania cywilnego Stan prawny 2016.03.15. teza 1 Komentarze LEX). W świetle art. 922 k.p.c. uczestnikiem egzekucji z nieruchomości może być jedynie osoba, której przysługują już wpisane do księgi wieczystej ograniczone prawa rzeczowe w tym hipoteka (vide: uzasadnienie do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2011r. (...)). Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do tego postanowienia nadto wskazał, że hipoteki nie wpisane jeszcze do księgi wieczystej w chwili uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności nie są objęte hipotezą art. 1000 § 1 k.p.c. i art. 1003 § 2 k.p.c. Powód nie przedstawił jakiegokolwiek dowodu, że został wpisany do księgi wieczystej Nr (...), a treść tej księgi zaprzecza istnieniu takiego wpisu.

Ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji, jako znajdujące uzasadnienie w materiale zgromadzonym w aktach sprawy, Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne, a wnioski z nich płynące aprobuje. Biorąc powyższe pod rozwagę apelację powoda oddalono stosownie do art. 385 k.p.c.

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2018.1800) zasądzono od powoda na rzecz pozwanej kwotę 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Ewa Staniszevska	Mariola Głowacka	Maciej Rozpędowski
------------------	------------------	--------------------

--	--	--